

2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2006/974/EB dėl specialiosios programos „Pajėgumai“, įgyvendinančios Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.), klaidų ištaisymas

(Europos Sąjungos oficialusis leidinys L 400, 2006 m. gruodžio 30 d.)

Sprendimą 2006/974/EB skaityti taip:

TARYBOS SPRENDIMAS

2006 m. gruodžio 19 d.

dėl specialiosios programos „Pajėgumai“, įgyvendinančios Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.)

(tekstas svarbus EEE)

(2006/974/EB)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 166 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Remiantis Sutarties 166 straipsnio 3 dalimi, 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.) ⁽³⁾ (toliau – Bendroji programa) turi būti įgyvendinamas vykdant specialiąsias programas, kuriose nustatomos išsamios jų įgyvendinimo taisyklės, trukmė ir numatomos reikalingos priemonės.
- (2) Bendrosios programos struktūrą sudaro keturios veiklos rūšys: tarpvalstybinis bendradarbiavimas politikos apibrėžtomis temomis („Bendradarbiavimas“), moksliniai tyrimai, vykdomi mokslinių tyrimų bendruomenės iniciatyva („Idėjos“), parama mokslo darbuotojų mokymui ir karjeros plėtrai („Žmonės“) ir parama mokslinių tyrimų pajėgumams stiprinti („Pajėgumai“). Šia Specialiąja programa turėtų būti siekiama vykdyti „Pajėgumų“ programoje numatytą netiesioginę veiklą.
- (3) Šiai Specialiajai programai turėtų būti taikomos įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimo bei

mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos taisyklės, skirtos Bendrajai programai (toliau – dalyvavimo ir sklaidos taisyklės).

- (4) Bendroji programa turėtų papildyti valstybėse narėse vykdomą veiklą, taip pat kitus Bendrijos veiksmus, kurių reikia bendroms strateginėms pastangoms įgyvendinant Lisabonos tikslus, visų pirma ją vykdant greta veiklos, susijusios su struktūriniais fondais, žemės ūkiu, švietimu, mokymu, kultūra, konkurencingumu ir inovacijomis, pramone, sveikata, vartotojų apsauga, užimtumu, energetika, transportu ir aplinka.
- (5) Pagal šią Bendrąją programą remiama su inovacijomis ir MVĮ susijusi veikla turėtų papildyti veiklą, vykdomą pagal Bendrąją konkurencingumo ir inovacijų programą, ir tokiu būdu panaikinti atotrūkį tarp mokslinių tyrimų ir inovacijų bei skatinti visų rūšių inovacijos.
- (6) Įgyvendinant šią Specialiąją programą gali prireikti papildomų programų, kuriose dalyvautų tik tam tikros valstybės narės, Bendrijai tektų dalyvauti kelių valstybių narių vykdomose programose arba tektų įkurti bendrąsias įmones ar kitas struktūras, kaip apibrėžta Sutarties 168, 169 ir 171 straipsniuose.
- (7) Šioje Specialiojoje programoje turėtų būti numatytas įnašas į Europos investicijų banką (EIB), skirtas „rizikos pasidalijimo finansinė priemonė“ sukurti, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos gauti paskolas iš EIB.
- (8) Kaip numatyta Sutarties 170 straipsnyje, Bendrija sudarė keletą tarptautinių susitarimų mokslinių tyrimų srityje, taip pat reikėtų stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje

⁽¹⁾ 2006 m. lapkričio 30 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL C 185, 2006 8 8, p. 10.

⁽³⁾ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

srityje siekiant dar labiau įtraukti Bendriją į pasaulinę mokslinių tyrimų bendruomenę. Todėl ši Specialioji programa turėtų būti atvira būtinus susitarimus sudariusiems šalims, o projektų lygiu ir abipusės naudos pagrindu – trečiųjų šalių subjektams ir tarptautinėms mokslinio bendradarbiavimo organizacijoms.

- (9) Pagal šią programą vykdoma mokslinių tyrimų veikla turėtų būti vykdoma laikantis pagrindinių etikos principų, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje išdėstytus principus.
- (10) Įgyvendinant Bendrąją programą turėtų būti prisidedama prie tvaraus vystymosi skatinimo.
- (11) Reikėtų užtikrinti patikimą Bendrosios programos finansų valdymą ir jos įgyvendinimą kuo veiksmingesniu ir vartotojui priimtinesniu būdu, užtikrinant teisinį tikrumą ir sąlygų visiems dalyviams dalyvauti programoje sudarymą laikantis 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽¹⁾ ir Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 ⁽²⁾, nustatančio išsamias to finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles, ir kitų vėlesnių pakeitimų nuostatų.
- (12) Pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ⁽³⁾, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ⁽⁴⁾ bei 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ⁽⁵⁾ taip pat reikėtų imtis atitinkamų Europos bendrijų finansinius interesus atitinkančių priemonių, kad būtų stebimas tiek suteiktos finansinės paramos, tiek šių lėšų panaudojimo veiksmingumas, siekiant išvengti pažeidimų ir sukčiavimo, ir reikėtų imtis reikiamų veiksmų siekiant susigrąžinti prarastas, neteislingai išmokėtas ar netinkamai panaudotas lėšas.
- (13) Šiam sprendimui įgyvendinti reikalingos priemonės iš esmės yra valdymo priemonės ir todėl turėtų būti patvirtinamos laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁶⁾, 4 straipsnyje nustatytos valdymo procedūros.

Kita vertus, dėl mokslinių tyrimų, kuriuose naudojami žmogaus embrionai ir žmogaus embriono kamieninės ląstelės, kyla specifinių etinių klausimų, kaip nurodyta šio sprendimo 4 straipsnyje, todėl tokių projektų finansavimo priemonės turėtų būti patvirtinamos laikantis Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnyje nustatytos reguliavimo procedūros.

- (14) Specialiajai programai „Pajėgumai“ Europos Bendrijų bendrajame biudžete turi būti skirta atskira biudžeto eilutė.
- (15) Įgyvendinant šią programą ne mažiau dėmesio reikėtų skirti lyčių aspekto integravimui ir, *inter alia*, darbo sąlygoms, skaidrumui ir pagal šią programą finansuojamuose projektuose ir programose priimtų dirbti mokslo darbuotojų karjeros plėtrai; visiems šiems aspektams 2005 m. kovo 11 d. Komisijos rekomendacija dėl Europos mokslininkų chartijos ir Mokslininkų priėmimo į darbą elgesio kodekso suteikia orientacinį pagrindą tuo pat metu išlaikant jo savanorišką pobūdį.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Specialioji programa „Pajėgumai“, skirta Bendrijos veiklai mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, įskaitant demonstracinę veiklą, (toliau – Specialioji programa) yra patvirtinama 2007 m. sausio 1 d.–2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui.

2 straipsnis

Pagal Specialiąją programą remiama „Pajėgumų“ veikla, t. y. pagrindiniai Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumų aspektai:

- mokslinių tyrimų infrastruktūros;
- mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVI) skirti moksliniai tyrimai;
- žinių regionai;
- mokslinių tyrimų potencialas;
- mokslas visuomenėje;
- parama nuosekliam mokslinių tyrimų politikos plėtojimui;
- tarptautinio bendradarbiavimo veikla.

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1248/2006 (OL L 227, 2006 8 19, p. 3).

⁽³⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

⁽⁵⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytas Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

Igyvendinant šią Specialiąją programą gali prireikti papildomų programų, kuriose dalyvautų tik tam tikros valstybės narės, Bendrijai tektų dalyvauti kelių valstybių narių vykdomose programose arba tektų įkurti bendras įmones ar kitas struktūras, kaip apibrėžta Sutarties 168, 169 ir 171 straipsniuose.

Šios veiklos tikslai ir pagrindinės kryptys yra nurodyti I priede.

3 straipsnis

Pagal Bendrosios programos II priedą, Specialiosios programos vykdymui reikalinga suma yra 4 097 mln EUR, iš kurių mažiau nei 6 % skiriami Komisijos administracinėms išlaidoms. Orientacinis šios sumos paskirstymas pateiktas II priede.

4 straipsnis

1. Visa pagal Specialiąją programą atliekama mokslinių tyrimų veikla vykdoma laikantis pagrindinių etikos principų.

2. Pagal šią programą nefinansuojamos šios mokslinių tyrimų sritys:

- mokslinių tyrimų veikla, kuria siekiama klonuoti žmones reprodukcijos tikslais,
- mokslinių tyrimų veikla, skirta žmogaus genetiniam paveldui pakeisti, kai šie pakeitimai gali būti paveldimi ⁽¹⁾,
- mokslinių tyrimų veikla, skirta žmogaus embrionams kurti tik mokslinių tyrimų ar kamieninių ląstelių išsigijimo tikslais, įskaitant somatinių ląstelių branduolių perkėlimą.

3. Suaugusių žmonių ir embrionų kamieninių ląstelių moksliniai tyrimai gali būti finansuojami atsižvelgiant į mokslinio pasiūlymo turinį ir susijusios (-ių) valstybės (-ių) narės (-ių) teisinį pagrindą.

Paraiškoje dėl žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių mokslinių tyrimų finansavimo prirėkus pateikiama išsami informacija apie licencijavimą ir kontrolės priemonės, kurių imsis valstybių narių kompetentingos institucijos, taip pat išsami informacija apie etinį patvirtinimą (-us), kuris bus suteiktas (-i).

Dėl žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių gavimo institucijoms, organizacijoms ir mokslo darbuotojams taikoma griežta licencijavimo ir kontrolės tvarka pagal atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) teisinę sistemą.

⁽¹⁾ Moksliniai tyrimai, susiję su lytinių liaukų vėžio gydymu, gali būti finansuojami.

4. Pirmiau nustatytos mokslinių tyrimų sritys antrame šios programos etape (2010–2013 m.) peržiūrimos atsižvelgiant į mokslo pažangą.

5 straipsnis

1. Specialioji programa įgyvendinama pagal Bendrosios programos III priede nustatytas finansavimo schemas.

2. Šios Specialiosios programos III priede nustatoma tvarka, kurios laikantis Europos investicijų bankui suteikiama dotacija rizikos pasidalijimo finansinei priemonei įsteigti.

3. Šios Specialiosios programos IV priede pateikiama galima bendro nacionalinių mokslinių tyrimų programų įgyvendinimo iniciatyva, kuriai galėtų būti taikomas atskiras sprendimas remiantis Sutarties 169 straipsniu.

4. Šiai Specialiajai programai taikomos dalyvavimo ir informacijos sklaidos taisyklės.

6 straipsnis

1. Komisija sudaro Specialiosios programos įgyvendinimo darbo programą, kurioje išsamiau išdėstomi I priede nurodyti tikslai bei moksliniai ir technologiniai prioritetai ir atskiroms temoms, pagal kurias kviečiama teikti paraiškas, taikomos finansavimo schemas bei įgyvendinimo grafikas.

2. Darbo programoje atsižvelgiama į atitinkamą mokslinių tyrimų veiklą, kurią vykdo valstybės narės, asocijuotosios šalys ir Europos bei tarptautinės organizacijos, ir į Europos pridėtinės vertės sukūrimą bei poveikį pramonės konkurencingumui ir kitoms Bendrijos politikos kryptims. Prirėkus ji atnaujinama.

3. Pasiūlymai dėl netiesioginės veiklos pagal finansavimo schemas įvertinami ir projektai atrenkami atsižvelgiant į dalyvavimo ir rezultatų sklaidos taisyklių 15 straipsnio 1a dalyje nustatytus kriterijus.

4. Darbo programoje gali būti nustatytos:

- a) organizacijos, gaunančios lėšas narystės mokesčio forma;
- b) paramos veiksmai, skirti veiklai, kurią vykdo specialų statusą turintys juridiniai asmenys.

7 straipsnis

1. Už Specialiosios programos įgyvendinimą atsako Komisija.

2. 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta valdymo procedūra taikoma tvirtinant šias priemones:

- a) 6 straipsnyje nurodytą darbo programą, įskaitant naudotinas finansavimo schemas, kvietimų teikti pasiūlymus turinį ir taikytinus vertinimo bei atrankos kriterijus;
- b) bet koki II priede pateikto orientacinio sumos paskirstymo pakeitimą;
- c) 2 straipsnyje nurodytų a–g veiksmų finansavimo patvirtinimą, kai pagal šią programą numatoma finansavimo Bendrijos lėšomis suma yra lygi 0,6 mln EUR arba didesnė;
- d) Bendrosios programos 7 straipsnio 2 dalyje ir 7 straipsnio 3 dalyje nurodytų įvertinimų orientacinių gairių parengimą.

3. 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta reguliavimo procedūra taikoma tvirtinant veiklos, kurios metu naudojami žmogaus embrionai ir kamieninės žmogaus embriono ląstelės, finansavimą.

8 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas.
2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nustatytas laikotarpis yra du mėnesiai.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra du mėnesiai.

4. Komisija reguliariai informuoja komitetą apie bendrą Specialiosios programos įgyvendinimo pažangą ir laiku pateikia jam informaciją apie visus pagal šią programą pasiūlytus ar finansuojamus MTTP veiksmus, kaip nustatyta V priede.

5. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

9 straipsnis

Komisija pasirūpina Bendrosios programos 7 straipsnyje numatyta nepriklausoma Specialiosios programos srityse vykdomos veiklos stebėseną, įvertinimu ir peržiūra.

10 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2006 m. gruodžio 19 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. KORKEAOJA

I PRIEDAS

MOKSLINIAI IR TECHNOLOGINIAI TIKSLAI, PAGRINDINĖS TEMŲ IR VEIKLOS KRYPTYS

ĮVADAS

Šia Specialiąja programa bus stiprinami visos Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumai ir užtikrinamas optimalus jų panaudojimas. Šis tikslas bus pasiektas:

- užtikrinant geriausią mokslinių tyrimų infrastruktūrų panaudojimą ir plėtrą,
- stiprinant MVĮ inovacijų pajėgumus ir jų sugebėjimą pasinaudoti moksliniais tyrimais,
- remiant moksliniais tyrimais užsiimančias regionų grupes,
- realizuojant mokslinių tyrimų potencialą ES regionuose, kurie priskiriami konvergencijos tikslui, ir atokiausiuose regionuose,
- suartinant mokslą ir visuomenę siekiant harmoningo mokslo ir technologijų integravimo į Europos visuomenę,
- remiant nuoseklų mokslinių tyrimų politikos plėtojimą ir
- vykdant veiksmus ir taikant priemones, remiančias tarptautinį bendradarbiavimą.

Bus tinkamai atsižvelgiama į tvaraus vystymosi principą ir lyčių lygybę. Be to, vykdytinų mokslinių tyrimų etinių, socialinių, teisinių ir platesnių kultūrinių aspektų ir jų panaudojimo galimybių, taip pat mokslo ir technologinės plėtros bei numatymo socialinių ir ekonominių pasekmių svarstymas tam tikrais atvejais sudarys dalį pagal šią Specialiąją programą atliekamos veiklos.

Šioje Specialiojoje programoje gali būti imamasi ne Bendrijos programų koordinavimo veiksmų pagal ERA-NET schemą, taip pat Bendrija gali dalyvauti bendrai įgyvendinamose nacionalinėse mokslinių tyrimų programose (Sutarties 169 straipsnis), kaip nurodyta Specialiojoje programoje „Bendradarbiavimas“.

Bus ieškoma sąveikos ir papildomumo su kitomis Bendrijos politikos kryptimis ir programomis, pavyzdžiui, su Bendrijos regionų ir sanglaudos politika, struktūriniais fondais, Konkurencingumo ir inovacijų programa ir atitinkamomis švietimo bei mokymo programomis ⁽¹⁾.

Etiniai aspektai

Vykdant šią Specialiąją programą ir atliekant joje numatytą mokslinių tyrimų veiklą, reikia laikytis pagrindinių etikos principų. Jie apima, *inter alia*, ES pagrindinių teisių chartijoje nurodytus principus, įskaitant žmogaus orumo ir žmogaus gyvybės apsaugą, asmens duomenų ir privatumo apsaugą, taip pat gyvūnų ir aplinkos apsaugą pagal Bendrijos teisę ir naujausias atitinkamų tarptautinių konvencijų, gairių bei elgesio kodeksų redakcijas, pavyzdžiui, Helsinkio deklaraciją, Europos Tarybos žmogaus teisių ir biomedicinos konvenciją, pasirašytą 1997 m. balandžio 4 d. Ovjede, ir jos papildomus protokolus, JT Vaiko teisių konvenciją, UNESCO priimtą Visuotinę žmogaus genomo ir žmogaus teisių deklaraciją, JT Bakteriologinių ir toksinių ginklų konvenciją (BTGK), Tarptautinę sutartį dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinų išteklių bei atitinkamas Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rezolucijas.

Taip pat bus atsižvelgta į Europos patarėjų grupės etinių biotechnologijos padarinių klausimais (1991–1997 m.) ir Europos mokslo ir naujųjų technologijų etikos grupės (nuo 1998 m.) nuomones.

Laikydami subsidiarumo principo ir atsižvelgdami į Europoje egzistuojančius požiūrių skirtumus, mokslinių tyrimų projektų dalyviai privalo vadovautis teisės aktais ir etikos taisyklėmis, galiojančiomis šalyse, kuriose bus vykdomi moksliniai tyrimai. Bet kokią atveju taikomos nacionalinės nuostatos, ir jokie moksliniai tyrimai, uždrausti kurioje nors valstybėje narėje ar kitoje šalyje, nebus finansuojami iš Bendrijos lėšų toje valstybėje narėje ar šalyje.

⁽¹⁾ Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas programos įgyvendinimui, kiekvieno programos komiteto posėdžio, kaip nustatyta darbotvarkėje, atveju, Komisija vadovaudamasi nustatytais gairėmis padengs vieno kiekvienos valstybės narės atstovo ir vieno kiekvienos valstybės narės eksperto ar konsultanto išlaidas, susijusias su tai darbotvarkės punktais, kuriems valstybei narei reikia specifinės ekspertizės.

Tam tikrais atvejais mokslinių tyrimų projektų įgyvendinantys asmenys, prieš pradėdami MTTP veiklą, privalo prašyti atitinkamų nacionalinių ar vietos etikos komitetų pritarimo. Komisija sistemingai etiniu požiūriu apsvarstys pasiūlymus, kurie susiję su etikos požiūriu opiais klausimais arba kuriuose nebuvo tinkamai atsižvelgta į etinius aspektus. Tam tikrais atvejais etinį svarstymą galima atlikti projekto įgyvendinimo metu.

Nebus finansuojama jokia visose valstybėse narėse uždrausta mokslinių tyrimų veikla.

Prie Sutarties pridėtame Protokole dėl gyvūnų apsaugos ir gerovės reikalaujama, kad Bendrija ir valstybės narės, formuodamos ir įgyvendindamos Bendrijos politiką, įskaitant mokslinių tyrimų politiką, visapusiškai atsižvelgtų į gyvūnų sveikatos ir gerovės reikalavimus. 1986 m. lapkričio 24 d. Tarybos direktyvoje 86/609/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų gyvūnų apsauga, suderinimo⁽¹⁾ reikalaujama, kad visi bandymai būtų rengiami taip, kad juos atliekant gyvūnai nepatirtų bereikalingos baimės ir nereikalingo skausmo ar kančių; būtų naudojama kuo mažiau gyvūnų; kad būtų naudojami mažiausiai neurofiziologiškai jautrūs gyvūnai; būtų sukeliama kuo mažiau skausmo, kančių, baimės ar ilgalaikės žalos. Gyvūnų genetinio paveldo keitimas ir gyvūnų klonavimas gali būti svarstomas tik tuomet, kai tikslai yra etikos požiūriu pateisinami, o esančios sąlygos užtikrina gyvūnų gerovę bei yra laikomasi biologinės įvairovės principų.

Įgyvendinant šią programą, Komisija nuolat stebės mokslo pažangą ir nacionalines bei tarptautines nuostatas, kad būtų atsižvelgta į visus pokyčius.

Etikos, susijusios su mokslo ir technologine plėtra, moksliniai tyrimai bus vykdomi pagal šios programos dalį „Mokslas visuomenėje“.

1. MOKSLINIŲ TYRIMŲ INFRASTRUKTŪROS

Tikslas

Geriausios esamos mokslinių tyrimų infrastruktūros Europoje panaudojimo ir plėtos optimizavimas ir pagalba visose mokslo ir technologijų srityse kuriant naują visai Europai svarbią infrastruktūrą, kurios reikia, kad Europos mokslo bendruomenė išliktų mokslinių tyrimų pažangos priešakyje ir galėtų padėti pramonei sustiprinti savo žinių bazę ir savo technologijų išmanymą.

Požiūris

Kad Europa taptų konkurencingiausia ir dinamiškiausia žinių ekonomika pasaulyje, jai būtinos šiuolaikinės ir veiksmingos mokslinių tyrimų infrastruktūros, užtikrinančios jai lyderės poziciją mokslo ir technologijų srityje. Mokslinių tyrimų infrastruktūros vaidina esminį vaidmenį kuriant žinias ir technologijas bei jas skleidžiant, pritaikant ir panaudojant, taip skatinant inovacijas ir prisidedant prie Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtojimo. Galimybė jomis naudotis visose mokslo ir technologijų srityse tampa vis aktualesnė ir svarbesnė kuriant įrodymais pagrįstą politiką. Daug mokslinių tyrimų infrastruktūrų, išaugusių iš didelių įrenginių, skirtų beveik išimtinai vienai disciplinai, virto infrastruktūromis, teikiančiomis paslaugas įvairioms mokslininkų bendruomenėms. Dėl informacinių ir ryšių technologijų naujausia infrastruktūros koncepcija taip pat išsiplėtė, apimdama išskirstytas technines įrangos sistemas, programinę įrangą ir turinį, talpinantį didžiulį kiekį įvairių disciplinų žinių.

Siūlomais veiksmais bus ypač prisidedama prie žinių plėtojimo, panaudojimo ir išsaugojimo, remiant mokslinių tyrimų infrastruktūras, grindžiamas į kompetenciją orientuotu metodu „iš apačios į viršų“ ir tiksliniu metodu. Strateginis informacinių ir ryšių el. infrastruktūrų ir virtualių infrastruktūrų tobulinimas taip pat laikomas mokslo kryptį keičiančiu veiksmu. Valstybės narės toliau vaidins pagrindinį vaidmenį plėtojant ir finansuojant infrastruktūras.

Sąvoka „mokslinių tyrimų infrastruktūros“ Bendrijos bendrojoje mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos programoje reiškia įrenginius, išteklius ar paslaugas, būtinas mokslinių tyrimų bendruomenei siekiant vykdyti mokslinius tyrimus visose mokslo ir technologijų srityse. Šis sąvokos apibrėžimas kartu su žmogiškaisiais ištekliais apima:

- pagrindinę įrangą ar priemonių rinkinį, naudojamus mokslinių tyrimų tikslais,
- žiniomis pagrįstus išteklius, pavyzdžiui, rinkinius, archyvus, susistemintą informaciją ar su duomenų tvarkymu susijusias sistemas, naudojamas moksliniuose tyrimuose,

(1) OL L 358, 1986 12 18, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/65/EB (OL L 230, 2003 9 16, p. 32).

- informacinėmis ir ryšių technologijomis pagrįstas infrastruktūras, pavyzdžiui, tinklą, kompiuterinę ir programinę įrangą ir ryšių sistemas,
- kitas unikalaus pobūdžio priemones, naudojamas moksliniams tyrimams.

Gali būti remiamos tik Europos mokslinės bendruomenės (akademinės, viešosios ir pramonės) interesus (veiklos rezultatų ir galimybės pasinaudoti požiūriu) aiškiai atitinkančios mokslinių tyrimų infrastruktūros ar jų tinklai. Infrastruktūros ar jų tinklai turi svariai prisidėti prie Europos mokslinių tyrimų pajėgumų plėtojimo.

Pagal šią programą bus užtikrintas Specialiosios programos „Bendradarbiavimas“ teminių mokslinių tyrimų infrastruktūrų koordinavimas.

Veikla

Veikla apims šias veiksmų kryptis:

- optimizuoti esamų mokslinių tyrimų infrastruktūrų panaudojimą ir gerinti jų veiklos rezultatus,
- skatinti naujų visos Europos intereso mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimą (arba esamų infrastruktūrų esminį modernizavimą), visų pirma remiantis Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų strategijos forumo (ESFRI) atliekamu darbu,
- taikyti paramos priemones, įskaitant paramą naujiems poreikiams.

1.1. *Esamos mokslinių tyrimų infrastruktūros*

Su mokslinių tyrimų infrastruktūromis susijusių veiksmų tikslas yra stiprinti specialių Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų pajėgumus bei veiklos rezultatus ir skatinti vartotojų bendruomenės naudotis mokslinių tyrimų infrastruktūrų teikiamomis galimybėmis bei jų išipareigojimu investuoti į pažangiausių mokslinius tyrimus. Ši veikla apima Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų optimizavimo rėmimą integruojant pajėgumus ir pastangas, kurio rezultatai būtų itin veiksmingas įrangos, išteklių ir paslaugų panaudojimas visose mokslo ir technologijų srityse ir kuris sudarytų sąlygas tarpvalstybiniu mastu pasinaudoti esamomis infrastruktūromis.

1.1.1. Integravimo veikla

Geriausiomis mokslinių tyrimų infrastruktūroms reikia didelių ir ilgalaikių investicijų į išteklius (žmogiškuosius ir finansinius). Jomis turėtų naudotis kuo didesnė mokslininkų bendruomenė ir vartotojų pramonės Europos mastu. Be to, reikia nuolat skatinti mokslinių tyrimų infrastruktūrų pajėgumų ir veiklos rezultatų Bendrijos lygiu optimizavimą ir stiprinimą, kad būtų tinkamai reaguojama į naujus ir augančius poreikius mokslo srityje. Šiam tikslui pasiekti reikėtų koordinuotai skatinti tų infrastruktūrų panaudojimą ir plėtojimą, įskaitant jų modernizavimą.

Bendrija turėtų prisidėti prie šio tikslo skatindama integravimo veiklą. Ja bus užtikrinta, kad Europos mokslo darbuotojai, įskaitant pramonės srities, taip pat MVĮ ir nutolusių bei atokiausių regionų mokslo darbuotojus, savo moksliniams tyrimams vykdyti turėtų galimybę pasinaudoti geriausiomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis, remiant integruotą su infrastruktūra susijusių paslaugų teikimą mokslo bendruomenei Europos lygiu ir atitinkamai atvejais tarptautiniu lygiu. Integravimo veikla taip pat turėtų būti siekiama Europos mastu geriau susisteminti mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklos metodus, skatinti bendrą jų pajėgumų bei veiklos rezultatų plėtojimą.

Su esamomis mokslinių tyrimų infrastruktūromis susijusi integravimo veikla bus įgyvendinama skelbiant:

- „iš apačios į viršų“ metodu pagrįstus kvietimus teikti paraiškas siekiant palengvinti tarpusavio koordinavimą ir sukaupti bendrus infrastruktūromis besinaudojančiųjų subjektų išteklius, tokiu būdu skatinant jų bendradarbiavimo kultūrą. Tokia veikla taip pat turėtų būti siekiama Europos mastu geriau susisteminti mokslinių tyrimų infrastruktūrų veiklos metodus ir potencialių vartotojų pasinaudojimo jomis būdus, skatinti bendrą jų pajėgumų bei veiklos rezultatų plėtojimą ir darnų jų naudojimą keliose srityse,

- „tikslinius kvietimus teikti paraiškas“, kai tokie tiksliniai veiksmai teiks ilgalaikę naudą remiant galimai svarbias mokslinių tyrimų infrastruktūras ir spartinant jų atsiradimą Bendrijos lygiu. Tokie veiksmai bus įgyvendinami juos glaudžiai koordinuojant su teminėse srityse vykdoma veikla, siekiant užtikrinti, kad visi veiksmai, kurių imamasi Europos lygiu pagal Bendrijos programas, tenkintų atitinkamų sričių mokslinių tyrimų infrastruktūrų poreikius. Jau dabar galima nurodyti sritis ⁽¹⁾, kuriose reikia sustiprinti esamas Europos mokslinių tyrimų infrastruktūras ir jas geriau panaudoti, kad būtų galima patenkinti ilgalaikius strateginius akademiųjų, viešųjų ir pramonės mokslo suinteresuotų subjektų bei plačiosios visuomenės poreikius; tai būtų, pavyzdžiui, gyvosios gamtos mokslai ir jų taikymas, informacinės ir ryšių technologijos, pramonės mokslinių tyrimų plėtra, metrologija, parama tvariam vystymuisi, visų pirma aplinkos srityje, ir socialiniams bei humanitariniams mokslams.

1.1.2. IRT paremtos el. infrastruktūros

Išvystytos el. infrastruktūros mokslinių tyrimų bendruomenėms teikia svarbiausias paslaugas, grindžiamas sudėtingais procesais, kurių tikslas – suteikti galimybę virtualioms bendruomenėms naudotis IRT pagrįstais išskirstytais ištekliais (kompiuteriais, sujungimo galimybėmis, aprūpinimu įrankiais). Europinio požiūrio ir susijusios europinės veiklos šioje srityje sustiprinimas gali svariai prisidėti prie Europos mokslinių tyrimų potencialo padidinimo ir jo panaudojimo, sutvirtinant el. infrastruktūras, tapsiančias Europos mokslinių tyrimų erdvės kertiniu akmeniu, įvairias sritis apimančių inovacijų „pirmtaku“, mokslo kryptį keičiančiu veiksniu. Tai taip pat gali padėti integruoti tyrėjų grupes iš nutolusių ir atokiausių regionų.

Su elektroninėmis infrastruktūromis susijusios siūlomos veiklos, grindžiamos tiksliniais kvietimais teikti paraiškas, tikslas – skatinti tolesnę didelio pralaidumo ir gerų parametrų ryšių (GÉANT) ir GRID tinklų infrastruktūrų plėtrą ir raidą bei stiprinti Europos kompiuterinės įrangos pajėgumus pabrėžiant būtinybę remti pasaulinio lygio išskirstytų superkompiuterių, duomenų saugojimo priemonių ir pažangių vizualizacijos priemonių stiprinimą. Šios veiklos tikslas taip pat bus skatinti vartotojų bendruomenes naudotis tomis infrastruktūromis, atitinkamais atvejais sustiprinant jų pasaulinę svarbą ir padidinant pasitikėjimą jomis, remiantis GÉANT ir GRID tinklo infrastruktūrų pasiektais rezultatais ir vadovaujantis atvirais tarpusavio sąveikos standartais.

Reikės teikti koordinuotą paramą skaitmeninėms bibliotekoms, archyvams, duomenų laikmenoms, duomenų saugojimui ir bendram išteklių kaupimui Europos lygiu siekiant sukurti duomenų saugyklas mokslinei bendruomenei ir vėlesnėms mokslininkų kartoms. Bus nagrinėjami pasitikėjimo elektroninių infrastruktūrų duomenų pateikimu didinimo aspektai. Šia veikla taip pat bus siekiama numatyti ir įtraukti naujus reikalavimus ir sprendimus, kad būtų sukurti plataus masto bandymų standai, skirti naujosioms technologijoms išbandyti ir naujiems vartotojų reikalavimams, įskaitant elektroninį mokymą, patenkinti. Elektroninių infrastruktūrų svarstymo grupė (eISG) reguliariai padės teikdama strategines rekomendacijas.

1.2. Naujos mokslinių tyrimų infrastruktūros

Ši Specialioji programa padės skatinti naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimą (įskaitant esamų infrastruktūrų esminio modernizavimo veiksmus), sutelkiant dėmesį į „unikalias“ infrastruktūras, turinčias esminį ir paneuropinį poveikį atitinkamų mokslo sričių vystymuisi Europoje.

1.2.1. Naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų projektų tyrimai

Tikslas – skatinti naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimą pasitelkiant „iš apačios į viršų“ metodu grindžiamus kvietimus teikti paraiškas ir finansuojant apdovanojimus už naujų infrastruktūrų tyrimą ir jų kūrimo galimybių studijas.

1.2.2. Parama naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimui

Tikslas – skatinti naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimą taikant „kintamosios geometrijos“ principą, pirmiausia remiantis ESFRI atliekamu darbu rengiant Europos veiksmų planą, skirtą naujoms mokslinių tyrimų infrastruktūroms. Darbo programoje bus nustatyti prioritetiniai projektai, kuriems gali būti skiriama Bendrijos parama.

Su naujų infrastruktūrų kūrimu susijusi veikla bus įgyvendinama dviem etapais remiantis Bendrojoje programoje nustatytų kriterijų sąrašu.

(¹) Kurias taip pat nustatė ESFRI.

— 1 etapas: Parama parengiamajam etapui

Šiame pirmajame etape bus skelbiamas konkursas, skirtas tik darbo programoje nustatytiems prioritetiniams projektams. Parengiamajame etape bus parengti numatomos mokslinių tyrimų infrastruktūros išsamūs kūrimo, teisinės struktūros, valdymo ir daugiamečio planavimo planai bei galutinis suinteresuotų subjektų susitarimas. Šiame parengiamajame etape Komisija visų pirma palengvins galimybes pasinaudoti finansiniais mechanizmais, skirtais kūrimo etapui.

— 2 etapas: Parama kūrimo etapui

Antrajame etape turėtų būti įgyvendinami kūrimo planai remiantis pasiektais techniniais, teisiniais, administraciniais susitarimais, visų pirma pasitelkus nacionalinių ir Bendrijos priemonių (struktūriniai fondai, Europos investicijų bankas) papildomumą, ir atitinkamais atvejais atsižvelgiant į konvergencijos tikslui priskiriamų regionų bei atokiausių regionų mokslinės kompetencijos potencialą; esant galimybei turėtų būti įtrauktos privačios finansų įstaigos. Pagal Bendrąją programą finansinė parama kūrimo etape gali būti skiriama tiems prioritetiniams projektams, kuriems ši parama yra ypač reikalinga. Tokiais atvejais sprendimai priimami taikant mechanizmą, kuris priklauso nuo prašomo finansavimo pobūdžio ir dydžio (pvz., tiesioginė dotacija, Europos investicijų banko paskolos, naudojimąsi kuriomis gali palengvinti rizikos pasidalijimo finansinės priemonės (III priedas) Sutarties 171 straipsnis).

1.3. Paramos priemonės, įskaitant paramą naujiems poreikiams

Stiprus koordinavimas ES formuojant ir patvirtinant Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų politiką yra esminis šios veiklos sėkmę užtikrinantis elementas. Todėl per visą programos trukmę bus taikomos paramos priemonės, skirtos koordinavimui, įskaitant paramą tarptautinio bendradarbiavimo plėtojimui.

Šie veiksmai iš esmės bus vykdomi reguliariai skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus. Jos tikslas – skatinti visų pirma nacionalinių programų koordinavimą pasitelkiant ERA-NET veiksmus, remti naujų poreikių analizę ir ESFRI ir eISG darbą, užtikrinti veiksmingą šios programos įgyvendinimą (pvz., prisidėti rengiant konferencijas, užmezgant ekspertų tarpusavio ryšius, rengiant poveikio tyrimus ir kt.), taip pat remti pagal šią Specialiąją programą vykdomos veiklos tarptautinę dimensiją. Tarptautinio bendradarbiavimo požiūriu veikla, vykdoma pagal šią „Pajėgumų“ programos specialiąją dalį, taip pat sudarys sąlygas nustatyti tam tikrų trečiųjų šalių poreikius ir tarpusavio interesus, kuriais galėtų būti grindžiami konkretūs bendradarbiavimo veiksmai ir pasitelkus tikslinius konkursus išplėtoti ryšius tarp trečiųjų šalių mokslinių tyrimų infrastruktūrų ir Europos mokslinių tyrimų erdvės pagrindinių infrastruktūrų.

2. MVĮ SKIRTI MOKSLINIAI TYRIMAI

Tikslai

Europos MVĮ inovacinių pajėgumų ir jų indėlio į naujomis technologijomis paremtų produktų ir rinkų plėtrą stiprinimas, padedant joms mokslinius tyrimus pavesti atlikti trečiosioms šalims, padidinti mokslinių tyrimų pastangas, išplėsti jų tinklus, geriau panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus ir įgyti technologinės patirties ir žinių, tokiu būdu panaikinant atotrūkį tarp mokslinių tyrimų ir inovacijų.

Požiūris

MVĮ yra Europos pramonės pagrindas. Jos turėtų būti esminė inovacijų diegimo sistemos ir žinių pavertimo naujais produktais, procesais ir paslaugomis grandinės sudedamoji dalis. Vidaus ir pasaulio rinkose jausdamos vis didėjančią konkurenciją, Europos MVĮ turi plėsti savo žinias ir intensyviai mokslinius tyrimus, geriau panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus, plėsti savo verslo veiklą į didesnes rinkas ir internacionalizuoti savo žinių tinklus. Daugelyje valstybių narių vykdomi su MVĮ susiję veiksmai, tačiau dažnai jie neskatina ir nepalaiko tarptautinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir technologijų perdavimo srityje. Būtina imtis veiksmų ES lygiu papildant ir sustiprinant nacionaliniu ir regioniniu lygiu vykdomos veiklos poveikį.

Bus įgyvendinami konkretūs MVĮ ar MVĮ asociacijų, kurios mokslinių tyrimų vykdymą turi pavesti trečiosioms šalims, rėmimo veiksmai: iš esmės tai yra mažo ir vidutinio sudėtingumo technologijas taikančios MVĮ, turinčios mažai pajėgumų tyrimams atlikti arba iš viso jų neturinčios. Daug mokslinių tyrimų atliekančios MVĮ gali dalyvauti kaip mokslinių tyrimų paslaugų teikėjos arba pavesti mokslinius tyrimus atlikti trečiosioms šalims, kad papildytų savo pagrindinius mokslinių tyrimų pajėgumus. Šie veiksmai bus vykdomi visoje mokslo ir technologijų srityje taikant požiūrį „iš apačios į viršų“.

Veiksmai apims paramą demonstracinei ir kitai veiklai siekiant palengvinti naudojimąsi mokslinių tyrimų rezultatais, užtikrinant papildomumą su Konkurencingumo ir inovacijų programa. Vertinant projektų paraiškas, bus tinkamai atsižvelgta į tikėtiną ekonominį poveikį MVĮ. Finansinės priemonės bus paskirstomos pasitelkus dvi schemas: MVĮ skirti moksliniai tyrimai ir MVĮ asociacijoms skirti moksliniai tyrimai.

Pirmoji schema skirta mažo ir vidutinio sudėtingumo technologijas taikančioms MVĮ, turinčioms mažai pajėgumų tyrimams atlikti arba iš viso jų neturinčioms, taip pat daug mokslinių tyrimų atliekančioms MVĮ, kurios turi pavesti mokslinių tyrimų vykdymą kitiems, kad papildytų savo pagrindinius mokslinių tyrimų pajėgumus. Antroji schema skirta MVĮ asociacijoms, kurios paprastai geriausiai žino, ar gali nustatyti bendras savo narių technines problemas, gali veikti jų vardu ir skatinti veiksmingą rezultatų sklaidą ir jų panaudojimą.

Koordinavimo ir rėmimo veiksmai pagal programą „MVĮ skirti moksliniai tyrimai“ apims MVĮ skirtų nacionalinių ar regioninių programų koordinavimą ir geriausios praktikos rėmimą, rezultatų sklaidą ir panaudojimą, geresnių sąlygų MVĮ pasinaudoti Septintąja bendrąja programa sudarymą ir poveikio įvertinimą.

Veikla taip pat galėtų būti grindžiama atitinkamomis nacionalinėmis mokslinių tyrimų programomis, papildančiomis toliau išvardytas mokslinių tyrimų veiklos rūšis ⁽¹⁾.

Be šių konkrečių veiksmų bus skatinamas ir palengvinamas MVĮ dalyvavimas visoje Bendrojoje programoje. Sudarant „Bendradarbiavimo“ programos teminių sričių turinį, kuris bus įgyvendinamas vykdant nuo srities ir temos priklausančius įvairaus dydžio ir įvairios apimties projektus, tinkamai atsižvelgiama į MVĮ mokslinių tyrimų poreikius ir potencialą.

Bendrijos bendrosios MTTP programos įgyvendinimo laikotarpiu bus užtikrinamas papildomumas ir sąveika su pagal Bendrąją konkurencingumo ir inovacijų programą vykdomais veiksmais, siekiant skatinti ir palengvinti MVĮ dalyvavimą Bendrijos bendrojoje MTTP programoje.

Veikla

Bus įgyvendinamos šios dvi MVĮ skirtos konkrečios schemas:

MVĮ skirti moksliniai tyrimai

Pagal šią schemą remiamos mažos novatoriškų MVĮ grupės siekiant išspręsti bendras ar papildomas technologines problemas. Palyginti trumpalaikiuose projektuose dėmesys turi būti skiriamas MVĮ, kurios mokslinių tyrimų atlikimą pveda MTTP vykdytojams, inovacijų poreikius, jie taip pat turi atsispindėti aiškų atitinkamų MVĮ potencialo panaudojimą.

MVĮ asociacijoms skirti moksliniai tyrimai

Pagal šią schemą remiamos MVĮ asociacijos siekiant surasti problemų, būdingų daugeliui MVĮ konkrečiuose pramonės sektoriuose ar vertės grandinės segmentuose, techninius sprendimus atliekant reikalingus mokslinius tyrimus, pavyzdžiui, sukurti ar suderinti Europos normas ar standartus ir norminius reikalavimus, pavyzdžiui, sveikatos, saugos ir aplinkos apsaugos srityse. Kelerių metų trukmės projektai turi būti vykdomi MVĮ asociacijų, kurios savo narių naudai mokslinių tyrimų atlikimą pveda MTTP vykdytojams ir į juos turi būti įtraukiamas tam tikras atskirų MVĮ skaičius.

Bendros schemų savybės

- Šiose schemose gali dalyvauti kitos įmonės ar galutiniai vartotojai, jeigu jų dalyvavimas yra naudingas MVĮ ar MVĮ asociacijoms.
- Be šių mokslinių tyrimų, projektuose reikėtų numatyti veiklą, kuri skatintų veiksmingą mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymą ir panaudojimą, pavyzdžiui, bandymus, demonstravimą, mokymą, technologijų perdavimą, žinių valdymą ir intelektinės nuosavybės teisių apsaugą. MVĮ asociacijoms skirtų mokslinių tyrimų projektuose taip pat reikėtų numatyti veiksmingą mokslinių tyrimų rezultatų perdavimą MVĮ asociacijų nariams ir, jei būtina, platesnę sklaidą.
- Abejoms schemoms bus taikomos specialios nuosavybės ir naudojimosi teisių taisyklės.

⁽¹⁾ Tai galėtų apimti galimą bendrą programą, skirtą mokslinius tyrimus atliekančioms MVĮ, įgyvendinimą remiantis EUREKA.

Pirmenybė bus aiškiai teikiama mokslinių tyrimų projektų rėmimui. Be to, parama bus teikiama nacionalinėms schemoms, pagal kurias MVĮ ar MVĮ asociacijoms suteikiamos finansinės priemonės pasiūlymams dėl veiksmų pagal dalį „MVĮ skirti moksliniai tyrimai“ parengti siekiant skatinti kurti naujas arba plėsti esančias nacionalines schemas.

3. ŽINIŲ REGIONAI

Tiksiai

Europos regionų mokslinių tyrimų pajėgumų stiprinimas, visų pirma visoje Europoje skatinant ir remiant „moksliniai tyrimais užsiimančių grupių“, jungiančių universitetus, mokslinių tyrimų centrus, įmones ir regionų valdžios institucijas, kūrimą.

Požūris

Vis plačiau pripažįstama, kad regionai atlieka svarbų vaidmenį ES mokslinių tyrimų ir plėtros srityje. Taip pat duomenys rodo, kad investicijos į MTTP didina regionų patrauklumą ir vietos verslo konkurencingumą. Intensyviai veikiančios MTTP grupės apima geriausias šios investicinės veiklos, kuri tiesiogiai prisideda prie vietinio konkurencinio pranašumo ir turi teigiamas įtakos augimui ir darbo vietų kūrimui, veikėjas. 2003 m. bandomoji veikla „Žinių regionai“⁽¹⁾ patvirtino tokių grupių svarbą ir siekį remti bei skatinti jų kūrimą.

Šie veiksmai padės Europos regionams sustiprinti jų investavimo į MTTP pajėgumus, taip pat maksimaliai padidins sėkmingo suinteresuotų subjektų dalyvavimo Europos mokslinių tyrimų projektuose galimybes ir sudarys palankesnes sąlygas grupių atsiradimui, taip skatinant Europos regioninę plėtrą. Veiksmai sudarys palankesnes sąlygas prie Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimo prisidedančių regioninių grupių kūrimui. Taip pat bus siekiama labiau ir tikslingiau panaudoti struktūrinius fondus investicijoms į MTTP gerinant sąveiką tarp regioninės ir mokslinių tyrimų politikos, pirmiausiai parengiant regionų mokslinių tyrimų strategijas, kurias regionų valdžios institucijos gali įtraukti į savo ekonominės plėtros strategijas.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas įvairių valstybių narių kaimyninių regionų bendradarbiavimui.

Įgyvendinant programos dalį „Žinių regionai“ siekiama prisidėti prie moksliniais tyrimais užsiimančių grupių kūrimui skirtų optimalių politikos krypčių ir strategijų rengimo ir įgyvendinimo. Pagal šią dalį vykdoma veikla ypač sustiprins regionų mokslinių tyrimų darbotvarkių svarbą ir veiksmingumą pasitelkus abipusį mokymąsi, skatins ir stiprins grupių bendradarbiavimą ir prisidės prie esamų MTTP užsiimančių grupių darnaus vystymosi stiprinimo, taip pat skatins puoselėti naujų grupių kūrimui palankią aplinką visų pirma besikuriančiuose žinių regionuose. Parama visų pirma bus teikiama poreikiams pagrįstiems ir į problemos sprendimą nukreiptiems projektams konkrečiose technologijų srityse ar sektoriuose⁽²⁾.

Šie veiksmai bus vykdomi visuose regionuose, įskaitant konvergencijos tikslui priskiriamus⁽³⁾ regionus.

Veikla

Projektuose paprastai turėtų dalyvauti regionų valdžios institucijos, regionų plėtros agentūros, universitetai, mokslinių tyrimų centrai, įmonės, taip pat atitinkamos technologijų perdavimo, finansų ar pilietinės visuomenės organizacijos. Pagal „Žinių regionų“ projektus bus vykdoma ši veikla:

- Regionų ar tarpvalstybinių grupių ir jų bendradarbiavimo **mokslinių tyrimų darbotvarkių analizė, plėtojimas ir įgyvendinimas**. Ši veikla apims analizę ir į MTTP pajėgumus ir prioritetus orientuotą įgyvendinimo planą. Projektuose bus naudojami numatymo, lyginamosios analizės ar kiti metodai, atskleidžiantys tikėtiną naudą, pavyzdžiui, stipresnius ryšius tarp dalyvaujančių grupių, optimalų dalyvavimą Europos mokslinių tyrimų projektuose ir didesnę jų poveikį regionų vystymuisi. Juose taip pat gali būti numatomi tarpregioniniai bandomieji veiksmai. Šia veikla visų pirma siekiam skatinti sustiprintą Bendrijos regioninių fondų ir kitų Bendrijos bei nacionalinių fondų papildomumą.

⁽¹⁾ Europos Parlamento iniciatyva bandomoji veikla „Žinių regionai“ buvo įtraukta į 2003 m. Bendrijos biudžetą. Po šios veiklos buvo paskelbtas konkursas pagal Bendrijos 6-ąją bendrąją MTTP programos (2004 m.) dalį „Nuoseklus politikos krypčių plėtojimas“.

⁽²⁾ Prireikus gali būti įtrauktos kelios skirtingos technologijų sritys.

⁽³⁾ Konvergencijos regionai yra nurodyti 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1083/2006, nustatančiame bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 (OL L 210, 2006 7 31, p. 25; pataisyta OL L 239, 2006 9 1, p. 248). Tai yra konvergencijos tikslo regionai, regionai, finansuoti iš Sanglaudos fondo ir atokiausi regionai.

- Regionų, kuriuose yra mažiau išvystyti moksliniai tyrimai, „kuravimas“, atliekamas labai išsivysčiusių regionų, remiantis į MTTP orientuotų grupių kūrimu. Tarpvalstybiniai regionų konsorciumai sutelks ir suvienys mokslinių tyrimų subjektus iš akademinio, pramonės ir viešosios valdžios sluoksnių, kurie padėtų surasti „orientacinių“ sprendimų technologiniu požiūriu mažiau išsivysčiusiems regionams.
- **Iniciatyvos mokslinių tyrimų subjektų ir institucijų integracijai** į regionų ekonomiką pasitelkiant jų sąveiką grupių lygiu pagerinti. Bus imamasi tarpvalstybinės veiklos siekiant pagerinti mokslinių tyrimų subjektų ir vietos verslo bendruomenės ryšius, taip pat atitinkamą veiklą tarp grupių. Siekiant įrodyti integracijos naudą, ši veikla galėtų prisidėti prie MTTP papildomų aspektų nustatymo.

Taip pat bus remiama veikla, skatinanti sistemingą tarpusavio keitimąsi informacija, panašių projektų sąveiką ir atitinkamais atvejais sąveiką su veiksmais, vykdomais pagal kitas atitinkamas Bendrijos programas (pvz., analizės ir sintezės seminarai, apskrito stalo diskusijos, leidiniai), pabrėžiant visų pirma šalių kandidačių ir asocijuotųjų šalių bei valstybių narių, kurios į ES įstojo po 2004 m. gegužės 1 d., dalyvavimą.

4. MOKSLINIŲ TYRIMŲ POTENCIALAS

Tikslas

Skatinimas panaudoti visą išplėstos Sąjungos mokslinių tyrimų potencialą atveriant ir plėtojant esamą ar naują kompetenciją ES konvergencijos tikslui priskiriamuose ir atokiausiuose regionuose bei padedant didinti jų mokslo darbuotojų pajėgumus sėkmingai dalyvauti mokslinių tyrimų veikloje Bendrijos lygiu.

Požiūris

Siekiant, kad būtų remiamas viso išplėstos Sąjungos mokslinių tyrimų potencialo panaudojimas, šiam tikslui skirtais veiksmais bus siekiama atverti mokslinių tyrimų grupių potencialą, visų pirma Europos Sąjungos konvergencijos tikslui priskiriamuose ir atokiausiuose regionuose, kurie šiuo metu išnaudoja ne visas savo galimybes arba kuriems reikia naujų žinių ir paramos savo potencialui realizuoti. Veiksmai bus pirmiausia grindžiami buvusiomis ir esamomis priemonėmis, pavyzdžiui, pagal 5-ąją bendrąją programą įsteigtais Europos kompetencijos centrais tuo metu stojusiose šalyse ir šalyse kandidatėse bei *Marie Curie* stipendijomis priimančioms organizacijoms, skirtomis žinių perdavimui. Jie taip pat papildys veiklą, kurios imsis Europos socialinis fondas pagal naująją sanglaudos politiką (2007–2013 m.), kurioje daug dėmesio skiriama moksliniams tyrimams skirtų žmogiškųjų išteklių plėtojimui nacionaliniu lygiu reikalavimus atitinkančiose srityse.

Skiriant dėmesį tokių mokslinių tyrimų grupių ir kitų ES valstybių narių ar asocijuotųjų šalių mokslinių tyrimų centrų bendradarbiavimo stiprinimui ir plėtimui, bus svariai prisidedama prie jų potencialo atvėrimo bei jų ilgalaikio tvaraus vystymosi. Optimizuojant jų tarptautinę įtaką ir pripažinimą, vadovavimo galimybes bei mokslininkų kompetencijos kokybę, šios mokslinių tyrimų grupės taps labiau pastebimos ir joms bus lengviau dalyvauti Europos mokslinių tyrimų erdvėje.

Veikla

Veiksmais bus ypač skatinamos viešojo ir privačiojo sektorių mokslinių tyrimų grupių ES konvergencijos tikslui priskiriamuose ir atokiausiuose regionuose, atrinktų remiantis kokybe ir dideliu potencialu, bei kitų Europos regionuose veikiančių stiprių mokslinių tyrimų grupių strateginės partnerystės, įskaitant porinius projektus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tikėtinam ilgalaikiam partnerystės poveikiui tiek ES, tiek regionų lygiu. Siekiant realizuoti visą šių grupių potencialą (t. y. sustiprinti jų žinias, plėtoti papildomas kompetencijos rūšis, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų vadybos srityje, arba padaryti, kad tos grupės taptų labiau pastebimos), bus teikiama parama atrinktoms mokslinių tyrimų grupėms atrankos kriterijus atitinkančiuose regionuose pagal mokslinių tyrimų programas, parengtas pagal strategines partnerystes, siekiant:

- keistis pažangiąja patirtimi ir žiniomis pasitelkiant atrankos kriterijus atitinkančiuose regionuose atrinktų centrų mokslinių tyrimų darbuotojų ir vienos ar kelių partnerių organizacijų kitoje ES valstybėje narėje ar asocijuotoje šalyje tarpvalstybines abipuses komandiruotes, užtikrinant atrankos kriterijus atitinkančiuose regionuose atrinktų centrų komandiruotų darbuotojų privalomojo sugrįžimo mechanizmus,
- atrinktuose esamos ar naujos kompetencijos centruose įdarbinti atvykstančius patyrusius mokslo darbuotojus, įskaitant vadybininkus, kad jie galėtų perduoti žinias ir (arba) mokyti mokslo darbuotojus, tokiu būdu visų pirma skatinant išvykusių mokslo darbuotojų grįžimą į savo šalį,
- įsigyti ir kurti tam tikrą mokslinių tyrimų įrangą bei kurti materialinę bazę, skirtą atrinktiems esamos ar naujos kompetencijos centrams remiant mokslinių tyrimų programas, parengtas pagal strateginę partnerystę,

- rengti seminarus ir konferencijas siekiant palengvinti žinių perdavimą regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiais, dalyvaujant atrinktų centrų darbuotojams ir mokslo darbuotojams iš kitų šalių pagal atrinktų centrų mokymo pajėgumų ir pripažinimo plėtojimo programą; užtikrinti pagal šią schemą atrinktų centrų mokslo darbuotojų dalyvavimą tarptautinėse konferencijose ar trumpalaikiuose mokymo renginiuose, siekiant keistis žiniomis, kurti tinklus ir pristatyti juos labiau tarptautinėje aplinkoje,
- vykdyti informacijos skleidimo ir skatinimo veiklą, kuri užtikrintų didesnę atrinktų centrų ir jų veiklos matomumą.

Be to, neatsižvelgiant į šias paramos priemones, vykdant šiuos veiksmus atrankos kriterijus atitinkančiuose regionuose atrinkti centrai, kurie prašo finansavimo arba jo neprašo, galės pasinaudoti galimybe gauti nepriklausomų tarptautinių ekspertų atliktą savo mokslinių tyrimų bendros kokybės ir infrastruktūrų įvertinimą. Šį įvertinimą atliktų Komisijos paskirti aukšto lygio nepriklausomi tarptautiniai ekspertai.

5. MOKSLAS VISUOMENĖJE

Tikslas

Siekiant sukurti atvirą, veiksmingą ir demokratinę Europos žinių visuomenę, reikia skatinti darnią mokslo ir technologinių pastangų integraciją ir su tuo susijusią mokslinių tyrimų politiką socialiniame Europos tinkle, Europos mastu skatinant mąstyti ir diskutuoti mokslo ir technologijų bei jų sąsajų su visais visuomenės ir kultūros aspektais klausimais.

Požūris

Igyvendinant dalį „Mokslas visuomenėje“ ypač išplečiamas ir pratęsiamas pagal Šeštąją bendrąją programą pradėtas bandomasis darbas ir joje yra dar didesnių siekių Europos mokslinių tyrimų politikos atžvilgiu.

Europos visuomenių kūrimas labai priklauso nuo jų sugebėjimo kurti, panaudoti ir skleisti žinias, taigi nuolat įgyvendinti naujoves. Šiuo atžvilgiu moksliniai tyrimai, kurie yra „žinių trikampio“, susidedančio iš mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų, dalis, vaidina svarbų vaidmenį ir toliau turėtų išlikti varomąja jėga skatinant augimą, gerovę ir tvarų vystymąsi.

Kad šis tikslas būtų pasiektas, būtina sukurti socialinę ir kultūrinę aplinką, palankią sėkmingiems ir praktikoje pritaikomiems moksliniams tyrimams. Tai reiškia, kad atsižvelgiama į teisėtus visuomenės poreikius ir susirūpinimą, pradėdamas platesnes demokratiškas diskusijas su aktyvesne ir labiau informuota visuomene, sudarant geresnes kolektyvinio pasirinkimo mokslo srityje sąlygas ir pilietinės visuomenės organizacijoms suteikiant galimybę su šiuo susirūpinimu susijusius mokslinius tyrimus pavesti atlikti trečiosioms šalims. Taip pat reikėtų sudaryti mokslo profesijoms palankų klimatą, sukelti naują investicijų į mokslą bangą ir užtikrinti žinių sklaidą – būtent šiais elementais grindžiama Lisabonos strategija. Šia veikla taip pat bus siekiama į mokslo pasaulį visapusiškai įtraukti moteris.

Šiame programos „Pajėgumai“ skirsnyje daug dėmesio bus skiriama tam tikrų sąlygų sudarymui, kad tokia palanki aplinka Europoje taptų greičiau norma, nei išimtis.

Pirmiausiai reikia spręsti mokslinio susiskaldymo pavojaus mūsų visuomenėje klausimą. Ryškėja atotrūkis tarp atitinkamomis žiniomis galinčių pasinaudoti ir šios galimybės neturinčių subjektų; tų, kurie negali daryti įtakos mokslinių tyrimų politikos formavimui ir šią galimybę turinčių. Dėl šios situacijos susiduriama su piliečių dviprasmišku požiūriu į galimą mokslo ir technologijų naudą ir į būtinybę vykdyti veiksmingą šios srities visuomeninę kontrolę. Viena vertus, piliečiai ragina atlikti daugiau mokslinių tyrimų, skirtų esamoms neišspręstoms problemoms (ligos, tarša, epidemijos, nedarbas ir kt.) spręsti, ir geriau numatyti jų galimą poveikį ateityje. Kita vertus, jie negali nereikšti nepasitikėjimo tam tikrais mokslo naudojimo atvejais ir galimu asmeninio suinteresuotumo demonstravimu sprendimų priėmimo procese.

Silpną mokslo integraciją į visuomenę lemia daugelis priežasčių:

- nepakankamas visuomenės dalyvavimas nustatant prioritetus ir mokslo politikos kryptis, neleidžiantis plačiau svarstyti galimos atitinkamos rizikos ir pasekmių,
- didėjančios abejonės dėl tam tikros mokslinių tyrimų raidos, kontrolės trūkumo pajutimas ir atviri klausimai, susiję su pagarba pagrindinėms vertybėms,

- suvokimas, kad mokslo pasaulis yra nutolęs nuo ekonomikos ir socialinio gyvenimo kasdienybės,
- abejojimas mokslinių įrodymų, pateiktų viešosios politikos formuotojams, objektyvumu,
- nepakankama visuomenei pateiktos mokslinės informacijos kokybė.

Laikantis pasirinkto požiūrio siekiama:

- solidesnių politikos krypčių stiprinimui reikalingų žinių įteisavimo ir naudojimosi jomis mechanizmus padaryti atviresniais ir skaidresniais,
- nustatyti etika pagrįstų mokslinių tyrimų gaires atsižvelgiant į pagrindines teises,
- sudaryti sąlygas Europai imtis aktyvesnio vaidmens pasaulyje diskutuojant apie bendrųjų vertybių, lygių galimybių ir visuomenės dialogo skatinimą,
- pašalinti atotrūkį tarp mokslinį išsilavinimą turinčių ir jo neturinčių asmenų, skatinti pomėgį mokslinei kultūrai tiesiogiai veikiant šalia visų piliečių (įtraukiant miestus, regionus, fondus, mokslo centrus, muziejus, pilietinės visuomenės organizacijas ir kt.),
- skatinti visuomenės dialogą mokslinių tyrimų politikos srityje ir pilietinės visuomenės organizacijų aktyvesnį dalyvavimą į mokslinių tyrimų veikloje,
- ieškoti būdų, kaip pagerinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos valdymą,
- formuoti mokslo ir mokslo darbuotojų įvaizdį, kuris būtų reikšmingas visiems, visų pirma jaunimui,
- skatinti moteris toliau siekti mokslinės karjeros ir geriau panaudoti savo profesinį ir mokslinį talentą visų labui,
- atnaujinti mokslinės informacijos teikimą skatinant modernių priemonių kūrimą siekiant didesnio poveikio ir padėti mokslininkams glaudžiau bendradarbiauti su žiniasklaidos atstovais.

Programos dalis „Mokslas visuomenėje“ bus įgyvendinama pasitelkiant:

- su politika susijusius veiksmus ir mokslinius tyrimus, tiesiogiai remiamus pagal šią temą,
- valstybių narių bendradarbiavimą nustatant bendrus tikslus ir stiprinant nacionalinę praktiką vadovaujantis atviruoju koordinavimo metodu,
- dalyje „Mokslas visuomenėje“ sprendžiamų klausimų panaudojimo ir poveikio kitoms Bendrosios programos dalims skatinimą, paramą ir stebėseną⁽¹⁾; pagal šią temą bus užtikrintas bendras klausimų, susijusių su mokslu visuomenėje visoje Bendrojoje programoje ir kitoje atitinkamoje Bendrijos veikloje (pvz., susijusioje su švietimu ir kultūra), koordinavimas.

Bus vykdomi trijų krypčių veiksmai.

Pirmoji veiksmų kryptis: Dinamiškesnis mokslo ir visuomenės ryšių valdymas

Europos mokslo sistemos stiprinimas ir tobulinimas

Tikimasi, kad Europos mokslo sistema sustiprins inovacijų potencialą, o visuomenė turi geriau suprasti jos sudedamąsias dalis, jos ekonomiką, taisykles ir įpročius. Bus nagrinėjami trys svarbūs aspektai, susiję su veiklos vykdytojais ir Europos mokslinių tyrimų erdvės varomąja jėga:

- politikos formavimui Europoje skirtų mokslinių konsultacijų ir kompetencijos (įskaitant rizikos valdymą) panaudojimo bei poveikio stebėsenos gerinimas ir praktinių priemonių bei sistemų (pvz., elektroninių tinklų) kūrimas,

⁽¹⁾ Tai apima pagal Specialiąją programą „Bendradarbiavimas“ teikiamų projektų, susijusių su etikos požiūriu jautriais klausimais, etinio svarstymo procedūras.

- pasitikėjimo ir savireguliacijos mokslinėje bendruomenėje skatinimas,
- diskusijų apie informacijos sklaidą, įskaitant galimybes pasinaudoti moksliniais rezultatais, ir mokslinių leidinių ateitį skatinimas, taip pat atsižvelgiant į priemones, skirtas visuomenės galimybėms gauti informaciją gerinti.

Aktyvesnis dalyvavimas numatant ir patikslinant politines, visuomenines ir etines problemas

Visuomenės siekiai ir susirūpinimas bei pagrindiniai etikos principai turi būti labiau įtraukiami į visą mokslinių tyrimų procesą, kad būtų sukurta mokslo darbuotojams ir visai visuomenei saugesnė ir konstruktyvesnė aplinka. Įtraukiami trys aspektai:

- aktyvesnis dalyvavimas sprendžiant su mokslu susijusius klausimus,
- kompetentingų diskusijų apie etiką ir mokslą sąlygos,
- didesnis dėmesys diskusijoms mokslo bendruomenėje mokslinių tyrimų socialinių aspektų klausimais.

Geresnis mokslo ir technologijų vietos visuomenėje supratimas

Siekiant išspręsti mokslo ir visuomenės santykių klausimą pasitelkus tvirtas politikos kryptis, būtina Europos lygiu plėsti, konsoliduoti ir skleisti mokslo istorijos, mokslo ir technologijų paveldo, sociologijos ir filosofijos žinias. Šiuo tikslu šių mokslo sričių mokslininkai turėtų kurti tinklus, siekdami susisteminti mokslinius tyrimus ir diskusijas, kad būtų galima atskleisti, kaip iš tiesų mokslas prisideda prie Europos visuomenės ir identiteto kūrimo, visų pirma pabrėžiant:

- mokslo, demokratijos ir teisės ryšius,
- mokslo ir technologijų etikos mokslinius tyrimus,
- mokslo ir kultūros tarpusavio įtaką,
- mokslininkų vaidmenį ir įvaizdį,
- visuomenės supratimą apie mokslą ir viešų diskusijų skatinimą.

Stiprėjantis universitetų vaidmuo

Bus siekiama remti atitinkamas reformas, kurios sudarys sąlygas universitetams kartu su įmonėmis ir plačiąja visuomene visapusiškai dalyvauti žinių kūrimo, sklaidos ir keitimosi jomis veikloje (kartu su Bendrijos iniciatyvomis, susijusiomis su universitetų vykdomais moksliniais tyrimais). Bus skiriamas dėmesys šiai veiklai:

- geresnių bendrų sąlygų universitetų atliekamiems veiksmingesniems moksliniams tyrimams sudarymui,
- struktūrinės partnerystės su verslo sektoriumi plėtojimo skatinimui atsižvelgiant į universitetų mokslinių tyrimų valdymo pajėgumus,
- universitetų ir plačiosios visuomenės keitimosi žiniomis stiprinimui.

Antroji veiksmų kryptis: Potencialo stiprinimas, horizontų plėtimas

Lyčių aspektas ir moksliniai tyrimai

Remiantis Komisijos tarnybų darbo dokumente ir Tarybos išvadose⁽¹⁾ nurodytomis politikos gairėmis bei kitomis atitinkamomis Bendrijos politikos gairėmis, bus įgyvendintas pozityvių veiksmų planas siekiant sustiprinti moterų vaidmenį mokslinių tyrimų srityje ir pabrėžti mokslinių tyrimų lyčių aspektą. Šiame plane bus numatytas kontekstas politinėms diskusijoms, stebėsenai, koordinavimui ir mokslinių tyrimų stiprinimui. Jis apims:

- moterų vaidmens moksliniuose tyrimuose ir moksliniuose sprendimų priėmimo organuose skatinimą,

⁽¹⁾ „Moters ir mokslas: kompetencija ir naujovės – lyčių lygybė moksle“ – SEC (2005) 370; 2005 m. balandžio 18 d. Tarybos išvados.

- mokslinių tyrimų lyčių aspektą,
- lyčių aspekto integravimą į Bendrijos mokslinių tyrimų politiką ir programas.

Jaunimas ir mokslas

Šia veikla bus siekiama skatinti daugiau įvairių išsilavinimą turinčių asmenų pasirinkti mokslininko darbą, stiprinti kartų ryšius ir apskritai didinti mokslinį raštingumą. Europos mainai ir bendradarbiavimas bus sutelkti į jaunajai auditorijai pritaikytus mokslų mokymo metodus, paramą mokslines disciplinas dėstantiems asmenims (konceptija, mokymo medžiaga), mokyklų ir profesinio gyvenimo ryšių plėtojimui. Be to, gali būti remiami plataus europinio masto renginiai, kuriuose dalyvautų karjeros siekiantys jauni mokslininkai ir žymūs mokslininkai – kaip pavyzdys jaunimui. Bus nagrinėjamas pamatinių mokslinių tyrimų klausimas atsižvelgiant į socialinį kontekstą ir kultūros vertybes. Pasirinkti trys aspektai:

- parama formaliam ir neinstituciniam moksliniam ugdymui mokyklose, taip pat pasitelkiant mokslo centrus, muziejus ir kitas susijusias įstaigas,
- mokslinio švietimo ir mokslinės karjeros ryšių stiprinimas,
- mokslinių tyrimų ir koordinavimo veiksmai, susiję su naujais metodais mokslinio švietimo srityje.

Trečioji veiksmų kryptis: Mokslo ir visuomenės ryšių palaikymas

Bus skatinami veiksmingi abipusio ryšio kanalai, kurie sudarys sąlygas visuomenei ir politikos formuotojams įsitraukti į mokslą, o mokslininkams – palaikyti ryšį su visuomene. Laikantis šio požiūrio bus skiriamas prioritetas glaudesniai mokslininkų ir žiniasklaidos profesionalų bendradarbiavimui bei keitimuisi geriausia praktika, taip pat bus sudarytos sąlygos aktyvesniai tikslinių grupių, pirmiausia vaikų ir jaunimo, mokslo darbuotojų, pristatančių mokslą visuomenei, ir specializuotos spaudos dalyvavimui. Veikla bus nukreipta į:

- patikimos mokslinės informacijos teikimą laiku spaudai ir kitoms žiniasklaidos priemonėms,
- mokymo veiksmai siekiant panaikinti atotrūkį tarp žiniasklaidos ir mokslinės bendruomenės,
- europinės dimensijos skatinimą visuomenei skirtuose mokslo renginiuose,
- mokslo skatinimą audiovizualinėmis priemonėmis pasitelkiant Europos bendros kūrybos darbus ir mokslo programų platinimą,
- geriausių tarpvalstybinių mokslinių tyrimų ir mokslinės informacijos teikimo skatinimą teikiant liaudies premijas,
- mokslinius tyrimus, skirtus tarpusavio bendravimui mokslo klausimais, įskaitant taikomus metodus ir gaunamus produktus, siekiant sustiprinti mokslo pasaulio ir platesnės politiką formuojančių asmenų auditorijos, žiniasklaidos ir plačiosios visuomenės tarpusavio supratimą.

6. PARAMA NUOSEKLIAM MOKSLINIŲ TYRIMŲ POLITIKOS PLĖTOJIMUI

Tikslas

Nacionalinės ir Bendrijos mokslinių tyrimų politikos veiksmingumo ir nuoseklumo didinimas ir jų derinimas su kitomis politikos kryptimis, viešųjų mokslinių tyrimų poveikio didinimas bei jų sąsajų su pramone plėtojimas ir viešosios paramos bei jos poveikio privačių dalyvių investicijoms poveikio stiprinimas.

Požiūris

Pagal šią dalį vykdoma veikla bus remiamas nuoseklus mokslinių tyrimų politikos plėtojimas papildant pagal programą „Bendradarbiavimas“ vykdomą koordinavimo veiklą ir prisidedant prie Bendrijos politikos ir iniciatyvų (pvz., teisės aktai, rekomendacijos ir gairės), kurių tikslas – pagerinti valstybių narių politikos suderinamumą ir poveikį.

Ši veikla padės įgyvendinti Lisabonos strategiją, visų pirma padės siekti 3 % investicijų į mokslinius tyrimus tikslo, padedant valstybėms narėms ir Bendrijai parengti veiksmingesnę mokslinių tyrimų ir plėtros politiką. Siekiama pagerinti viešuosius mokslinius tyrimus ir jų sąsajas su pramone bei skatinti privačias investicijas į mokslinius tyrimus stiprinant viešąją paramą

ir jos poveikį privačioms investicijoms. Tam reikia mokslinių tyrimų politikos pritaikymo galimybių, įvairesnių priemonių sutelkimo, pastangų peržengiant nacionalines sienas koordinavimo, taip pat kitų politikos krypčių sutelkimo, kad būtų sukurtos geresnės bendros sąlygos moksliniams tyrimams.

Veikla

Bus vykdomi dviejų krypčių veiksmai ⁽¹⁾:

Pirmoji veiksmų kryptis: Su moksliniais tyrimais susijusios viešosios politikos ir pramonės strategijų, įskaitant jų poveikį, stebėseną ir analizę

Siekama suteikti informaciją, įrodymus ir analizę, kurie padėtų formuoti, įgyvendinti, vertinti ir tarpvalstybinio lygiu koordinuoti viešąją politiką. Bus imamasi šių veiksmų:

- Naudojami informacijos ir žvalgybos tarnyba (ERAWATCH) siekiant remti įrodymais pagrįstos mokslinių tyrimų politikos kūrimą ir prisidėti prie Europos mokslinių tyrimų erdvės (ERA) sukūrimo suteikiant geresnį supratimą apie nacionalinės ir regioninės mokslinių tyrimų politikos, iniciatyvų ir sistemų pobūdį, sudedamąsias dalis ir vystymąsi. Europos požiūriu bus atliekamos klausimų, susijusių su mokslinių tyrimų politikos formavimu, analizės, pirmiausia susijusios su: mokslinių tyrimų sistemų vystymąsi skatinančiais veiksniais ir jų įtaka politikai bei valdymo struktūroms, naujais klausimais (uždaviniais) ir politikos pasirinkimo variantais, ir Europos lygiu bus atlikta valstybių narių pažangos kuriant ERA ir siekiant 3 % tikslo peržiūra.
- Vykdoma investicijų į pramoninius mokslinius tyrimus stebėseną siekiant suteikti nuoseklų papildomą informacijos šaltinį, kuris padėtų orientuoti viešąją politiką, o įmonėms – nustatyti jų investicijų į MTTP strategijas, *inter alia*, ES ekonomikai ypač svarbiuose sektoriuose. Bus reguliariai atliekama įmonių ir sektoriaus investicijų į MTTP rodiklių lyginamoji analizė, privačių investicijų į MTTP tendencijų apžvalgos, sprendimams investuoti į MTTP įtaką darančių veiksmų ir įmonių praktikos analizė, ekonominio poveikio analizė ir politikos pasekmių įvertinimas.
- Mokslinių tyrimų veiklos rodiklių kūrimas ir analizė bei jų poveikis ekonomikai. Bus rengiami ir skelbiami mokslo ir technologijų srities nacionaliniai ir regionų pagrindiniai skaičiai ir lyginamoji analizė, atitinkamais atvejais pasitelkiant oficialius statistikos rodiklius, valstybių narių MTTP sistemų privalumų ir trūkumų įvertinimai, ES pozicijos ir veiklos rezultatų atliekant mokslinius ir technologinius tyrimus analizė.

Ši veikla bus vykdoma bendradarbiaujant su Jungtinių tyrimų centru bei atliekant tyrimus bei pasitelkiant ekspertų grupes.

Antroji veiksmų kryptis: Mokslinių tyrimų politikos koordinavimas

Tikslas – savanoriškas mokslinių tyrimų politikos koordinavimo stiprinimas pasitelkiant:

- veiksmus, kurie padėtų įgyvendinti atvirojo koordinavimo metodą, ir
- tarpvalstybinio bendradarbiavimo bendro intereso klausimais iniciatyvas, vykdomas nacionaliniu ar regionų lygiu, atitinkamais atvejais įtraukiant kitus suinteresuotus subjektus (įskaitant pramonę, Europos organizacijas ir pilietinės visuomenės organizacijas).

Ši veikla padės spręsti bendro intereso klausimus, susijusius su moksliniais tyrimais ir kitomis atitinkamomis politikos sritimis, kurias reikėtų sutelkti siekiant sukurti ERA ir pasiekti 3 % investicijų į mokslinius tyrimus ES tikslą. Šia veikla bus: prisidedama prie veiksmingesnės nacionalinės ir regionų politikos plėtojimo pasitelkiant tarpusavio mokymąsi ir vertinimą, skatinamos šalių ir regionų grupių, besidominčių sritimis, kuriose vyrauja stipri tarpvalstybinė dimensija ar visuomeninė nauda, suderintos ar bendros iniciatyvos ir tam tikrais atvejais bus nustatyti klausimai, kuriems būtini vieni kitus papildantys ir stiprinantys veiksmai Bendrijos ir valstybių narių lygiu.

Kelių šalių ir regionų vykdomos iniciatyvos gali apimti nacionalinės ir regionų politikos tarpusavio vertinimą, keitimąsi patirtimi ir personalu, bendrus įvertinimus ir poveikio įvertinimus, bendrų iniciatyvų plėtojimą ir įgyvendinimą.

⁽¹⁾ Veikla, susijusi su Europos mokslo sistemos stiprinimu ir gerinimu, pavyzdžiui, mokslinių konsultacijų ir kompetencijos klausimai, ir su „geresniu reglamentavimu“ susijusi veikla nagrinėjama šios Specialiosios programos dalyje „Mokslas visuomenėje“.

7. TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO VEIKLA

Tikslas

Tam, kad taptų konkurencinga ir pirmautų pasauliniu mastu, Europos Sąjungai reikia tvirtos ir nuoseklios tarptautinės mokslo ir technologijų politikos. Pagal įvairias Bendrosios programos programas bus imamasi tarptautinių veiksmų įgyvendinant bendrą tarptautinio bendradarbiavimo strategiją.

Ši tarptautinė politika turi tris vienas nuo kito priklausančius tikslus:

- remti Europos konkurencingumą pasitelkiant strateginę partnerystę su trečiosiomis šalimis pasirinktose mokslo srityse ir skatinant geriausias trečiųjų šalių mokslininkus dirbti Europoje,
- sudaryti palankesnes sąlygas ryšiams su trečiųjų šalių partneriais siekiant užtikrinti geresnę prieigą prie kitur pasaulyje vykdomų mokslinių tyrimų,
- spręsti konkrečias problemas, su kuriomis susiduria trečiosios šalys, arba kurios bendros visiems, remiantis abipusiu interesu ir abipuse nauda.

Požūris

Siekiant apibrėžti ir nustatyti vykdant konkrečius tarptautinio bendradarbiavimo veiksmus pagal Specialiąją programą „Bendradarbiavimas“ su konkrečiomis trečiosiomis šalimis (tarptautinio bendradarbiavimo šalimis partnerėmis ⁽¹⁾) atliekamų abipusio intereso ir naudos mokslinių tyrimų prioritetines sritis, bus plėtojamas vykstantis politinis dialogas ir stiprinami partnerystės su įvairiais šių trečiųjų šalių regionais tinklai siekiant prisidėti prie šių veiksmų įgyvendinimo. Bus stiprinama nacionalinės veiklos tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo srityje darna remiant (valstybių narių ir asocijuotųjų šalių) nacionalinių programų koordinavimą pasitelkiant nacionalinės MTTP politikos ir veiklos daugiašalį koordinavimą. Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis pagal Bendrąją programą visų pirma bus nukreiptas į šias šalių grupes ⁽²⁾:

- šalis kandidatės ⁽³⁾,
- Viduržemio jūros regiono šalis partnerės, Vakarų Balkanų šalis ⁽⁴⁾, taip pat Rytų Europos ir Vidurio Azijos šalis ⁽⁵⁾,
- besivystančias šalis, sutelkiant dėmesį į kiekvienos atitinkamos šalies ar regiono konkrečius poreikius ⁽⁶⁾,
- naujas ekonomikos sistemas ⁽⁶⁾.

Teminio tarptautinio bendradarbiavimo mokslo srityje veiksmai vykdomi pagal Specialiąją programą „Bendradarbiavimas“. Tarptautiniai veiksmai žmogiškųjų išteklių srityje vykdomi pagal Specialiąją programą „Žmonės“. Bus įgyvendinami horizontalūs paramos veiksmai ir priemonės, daugiausia dėmesio skiriant ne atskirai teminei ar tarpdisciplininei sričiai, kuriai taikoma programa „Bendradarbiavimas“, ir šiuos veiksmus bei priemones galima tam tikrais atvejais papildyti konkrečiais abipusio intereso bendradarbiavimo veiksmais. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi nuoseklaus požiūrio ir plėtojama sąveika su kitomis Bendrijos priemonėmis (pvz., Pasirengimo narystei pagalbos priemone, Europos kaimynystės politikos priemone, reglamentu dėl Pagalbos besivystančioms šalims Azijoje ir Lotynų Amerikoje ir pagalbos vystymuisi schemomis), bus stiprinamas bendras tarptautinio bendradarbiavimo veiksmų koordinavimas pagal įvairias programas. Atsižvelgiant į patirtį, įgytą vykdant INTAS ir remiantis bendradarbiaujant su Rytų Europos ir Vidurio Azijos šalimis atliktu darbu, įgyvendinant šią programą ir programas „Bendradarbiavimas“ bei „Žmonės“ bus vykdoma tęstinumą užtikrinanti veikla.

Komisija užtikrins tarptautinio bendradarbiavimo veiklos, vykdomos viso Bendrosios programos įgyvendinimo metu, įskaitant politinį dialogą su šalimis partnerėmis, regionais partneriais ir tarptautiniais forumais koordinavimą.

⁽¹⁾ Žr. dalyvavimo taisykles.

⁽²⁾ Šiuo metu įgyvendinant Europos kaimynystės politiką dalyvauja 9 Viduržemio jūros regiono šalys partnerės ir 6 Rytų Europos bei Vidurio Azijos šalys.

⁽³⁾ Išskyrus asocijuotąsias šalis kandidatės.

⁽⁴⁾ Išskyrus asocijuotąsias potencialias šalis kandidatės.

⁽⁵⁾ Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Gruzija, Kazachstanas, Kirgizija, Moldova, Rusija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas, Ukraina ir Uzbekistanas.

⁽⁶⁾ Atkreipiant dėmesį, kad Lotynų Amerikoje yra ir besivystančių, ir naujų ekonomikos sistemų.

Veikla

Pagrindinė veikla, skirta bendrai sutartai tarptautinio bendradarbiavimo mokslo srityje politikai plėtoti, apima:

Dvišali regionų bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje koordinavimas, įskaitant prioritetų nustatymą ir bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje politikos apibrėžimą

Bendrijos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje prioritetų nustatymas bus grindžiamas išsamiu politiniu dialogu su šalimis partnerėmis ir regionais partneriais atsižvelgiant į jų socialines ir kultūrinės sąlygas bei mokslinių tyrimų pajėgumus. Šis bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje dialogas vykdomas įvairiais lygiais, pavyzdžiui, tarptautiniuose forumuose (įvairios JT konvencijos), dvišaliuose regionų institucijų dialoguose⁽¹⁾, įskaitant Azijos ir Europos susitikimus (ASEM), Lotynų Amerikos, Karibų jūros šalių ir ES (ES-LAC), Viduržemio jūros regiono šalių ir Vakarų Balkanų partnerystėse, pagal ES ir AKR (Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalių) ir Rytų Europos ir Vidurio Azijos šalių⁽²⁾ ir dvišalius bei daugiašalius susitarimus, taip pat neoficialiuose mokslininkų ir kitų socialinių partnerių tarpregioniniuose susitikimuose.

Todėl didžiausiu prioritetu taps dvišalių regionų dialogų ir (arba) dvišalių dialogų stiprinimas siekiant orientuoti tarptautinį bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje ir nustatyti jo pagrindą bei abipusio intereso ir naudos mokslinių tyrimų sričių bendras nustatymas. Toks dialogas ir partnerystė bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje yra veiksmingiausias būdas bendrai ir tarpusavio sutarimu nustatytiems tikslams pasiekti atsižvelgiant į konkrečius regionų ar šalių poreikius. Atitinkamai tarptautinis bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje pagal Bendrąją programą bus nuosekliai valdomas formuojant integruotą mokslinių tyrimų politiką atsižvelgus į tų dialogų rezultatus ir susitarimus dėl mokslo bei technologijų⁽³⁾.

Šios iniciatyvos bus įgyvendinamos vykdamas konkrečią tarptautinio bendradarbiavimo veiklą, kuri plėtos regionų dialogus aktyviai konsultuojantis su valstybėmis narėmis, asocijuotosiomis šalimis ir tarptautinio bendradarbiavimo šalimis partnerėmis.

Šis prioritetų nustatymas ir bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje politikos apibrėžimas turės tiesioginį ir išmatuojamą poveikį kitiems veiksniams, numatyti tarptautinio bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje pagal Specialiąją programą „Pajėgumai“, būtent: susitarimų dėl mokslo ir technologijų, bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje partnerystės stiprinimui bei plėtojimui ir teigiamai sąveikai koordinuojant nacionalinę politiką ir veiklą tarptautinio bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje.

Atsižvelgiant į susitarimus dėl mokslo ir technologijų bei remiantis apibrėžtais prioritetais, naujų elementų, dėl kurių būtina imtis veiksmų, kurie turi būti patvirtinti politiniu lygiu ir kurie turi būti įgyvendinami pagal šias temas, nustatymui bus suteiktas prioritetas.

Be to, mokslininkų dalyvavimas trečiųjų šalių nacionalinėse mokslinių tyrimų programose leis visapusiškai panaudoti susitarimų dėl mokslo ir technologijų teikiamas galimybes ir leis mokslininkams abipusiškai susipažinti su trečiųjų šalių mokslinių tyrimų sistemomis ir kultūra. Todėl pagal Bendrąją programą bus padengiamos valstybių narių ir asocijuotųjų šalių mokslininkų dalyvavimo nacionalinėse trečiųjų šalių programose išlaidos, esant abipusiam interesui ir naudai. Toks bendradarbiavimas vyks konkurenciniu pagrindu.

Bendri projektai, vykdomi pagal minėtus dialogus ir bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje susitarimus bus orientuoti į poreikius, bus pakankamai dideli, t. y. pareikalaus solidžios partnerystės, kompetencijos ir finansavimo, bei turės svarų socialinį ir ekonominį poveikį. Projektai bus nukreipti į prioritetus, kurie bus nustatyti politinio dialogo apie bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje regioninių forumų metu, ir bus skelbiami specialūs atskiriems regionams ar tarptautinio bendradarbiavimo šalių partnerių grupėms skirti kvietimai teikti paraiškas. Šių dialogų rezultatai padės nustatyti konkrečių tarptautinio bendradarbiavimo veiksmų prioritetus ir poreikius skirtingose Specialiosios programos „Bendradarbiavimas“ temose.

Dvišalis koordinavimas siekiant stiprinti ir plėtoti partnerystes mokslo ir technologijų srityje

Siekiant sustiprinti mokslinių tyrimų pajėgumus ir mokslinių tyrimų veiksmus, bus toliau plėtojamas nustatytų prioritetų įgyvendinimas vykdamas veiksmus – kuriant bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje lygiateises partnerystes, pergrupuojant įvairius suinteresuotus subjektus (partnerius iš mokslinių tyrimų, pramonės sričių, valdymo struktūrų ir pilietinės visuomenės). Įrodyta, kad tai yra tinkamiausia priemonė siekiant sutelkti ir sustiprinti bendras partnerių pastangas. Šioms partnerystėms reikės pasitelkti įvairius dalykus apimančius požiūrius, kad būtų galima tinkamai reaguoti į įvairius poreikius pasaulio, regionų ir (arba) šalies lygiu.

⁽¹⁾ Šiame kontekste dvišalis regionų dialogas – valstybių narių, EB ir atitinkamų trečiųjų šalių dialogas.

⁽²⁾ Kuriame taip pat galėtų dalyvauti Tarptautinis mokslo ir technologijų centras (TMTC) ir Mokslo ir technologijų centras (MTC).

⁽³⁾ Atsižvelgiant į Bendrijos interesus, susitarimai buvo sudaryti su visais pagrindiniais pramoninių šalių ir naujų ekonomikos sistemų partneriais, taip pat beveik su visomis šalimis, įtrauktomis į Europos kaimynystės politiką.

Mokslo ir technologijų partnerystės plėtojimas bus grindžiamas regioniniu vadovavimu ir politinių iniciatyvų koordinavimu nustatytose prioritetinėse srityse. Jas valdys iniciatyvinės grupės, kurias sudarys tam tikras atstovų iš kiekvieno regiono skaičius ir kuriose galės dalyvauti visi partneriai iš atitinkamų regionų, atsižvelgiant į jų interesus ir mokslinių tyrimų pajėgumus. Šios partnerystės skatins bendrą mokslinių tyrimų veiklą ir nuolatinį politinį dialogą įgyvendinto bendradarbiavimo veiksmingumo ir efektyvumo, taip pat būsimų poreikių nustatymo klausimais.

Parama valstybių narių ir asocijuotųjų šalių nacionalinės politikos ir veiklos, susijusios su tarptautiniu bendradarbiavimu mokslo ir technologijų srityje, koordinavimui

Siekiant skatinti veiksmingą ir efektyvią tarptautinę Bendrijos bendradarbiavimo mokslo srityje strategiją ES lygiu, būtina nuolat koordinuoti nacionalinę politiką, kad būtų galima įvykdyti išpareigojimus, prisiimtus pagal regionų ir dvišalius dialogus mokslo ir technologijų klausimais.

Šis koordinavimas sustiprins vykdomų valstybių narių ir tarptautinio bendradarbiavimo šalių partnerių dvišalių bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje iniciatyvų veiksmingumą ir poveikį bei teigiamą jų tarpusavio sąveiką. Jis taip pat sustiprins Bendrijos ir valstybių narių vykdomos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje veiklos papildomumą.

Be to, jis remia „bendrosios vizijos“ įgyvendinimą, palengvinant naujoviškų programinių metodų taikymą ir glaudžiau bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis plėtojant ir realizuojant nuoseklų ES bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje.

II PRIEDAS

ORIENTACINIS SUMOS PASKIRSTYMAS (mln. EUR)

Mokslinių tyrimų infrastruktūros ⁽¹⁾	1 715
MVĮ skirti moksliniai tyrimai	1 336
Žinių regionai	126
Mokslinių tyrimų potencialas	340
Mokslas visuomenėje	330
Nuoseklus mokslinių tyrimų politikos plėtojimas	70
Tarptautinio bendradarbiavimo veikla	180
Iš viso	4 097

⁽¹⁾ Įskaitant ne didesnę kaip 200 mln. EUR įnašą į Europos investicijų banką, skirtą jo rizikos pasidalijimo finansinei priemonei, kaip nurodyta III priede. 100 mln. EUR iš šios sumos bus skirta 2007–2010 m. metiniams įnašams.

III PRIEDAS

RIZIKOS PASIDALIJIMO FINANSINĖ PRIEMONĖ

Pagal II priedą Bendrija skirs įnašą (koordinavimo ir paramos veikla) Europos investicijų bankui (EIB), kuris taps rizikos pasidalijimo finansinės priemonės (RFPF) partneriu. RFPF, kurią bendrai finansuos Bendrija ir EIB, yra skirta privačiojo sektoriaus investicijoms į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir demonstracinę veiklą, įskaitant inovacijas, visoje Europoje skatinti.

Bendrijos įnašas padidins Banko rizikos valdymo galimybes sudarydamas sąlygas i) suteikti daugiau su tam tikro lygio rizika susijusių EIB paskolų ir garantijų bei ii) finansuoti rizikingesnę, nei būtų galima be tokios Bendrijos paramos, europinę MTTP veiklą padedant pašalinti trūkumus rinkoje. Bus siekiama:

- padidinti vertę srityse, kuriose rinka negali suteikti reikiamo finansavimo, ir
- atlikti katalizatoriaus vaidmenį darant įtaką privatioms investicijoms.

Bendrijos įnašas bus skirtas RFPF pagal II priede išdėstytas sąlygas.

EIB skolins lėšas iš tarptautinių finansų rinkų ir teiks garantijas savo finansiniams partneriams pagal savo standartines taisykles, reglamentus ir procedūras.

Jis naudos šį įnašą remdamasis principu „pirmas atėjai, pirmas gavai“ Banko atidėjimams ir kapitalo paskirstymui Banke ir tokiu būdu padengs dalį rizikos, susijusios su operacijomis, remiančiomis reikalavimus atitinkančius europinius veiksmus MTTP srityje.

Remdamasis savo finansiniu vertinimu EIB įvertins finansinės rizikos dydį ir nustatys atidėjimų ir kapitalo paskirstymo vertę.

Rizikos įvertinimas ir rūšiavimas bus atliekami bei su tuo susiję sprendimai dėl atidėjimų ir kapitalo bus priimami laikantis Banko standartinių procedūrų pagal jo struktūrinę finansinę priemonę, kurias yra patvirtinę ir kontroliuoja jo akcininkai bei kurios kartais yra atnaujinamos bei keičiamos. Šios procedūros nebus keičiamos dėl Bendrijos įnašo.

Rizika Bendrijos biudžetui yra susijusi tik su sumokėtomis ar sumokėti išpareigotomis sumomis. Bendrija galimų biudžetinių išpareigojimų neturės, kadangi visą likusią riziką dengs EIB.

Bendrijos įnašas bus išmokamas kasmet remiantis daugiamečiu planu ir atsižvelgiant į paklausos raidą. Metinė suma bus nustatyta darbo programoje atsižvelgiant į veiklos ataskaitą ir EIB pateiktas prognozes.

Susitarime, kuris bus sudarytas su EIB glaudžiai konsultuojantis su valstybėmis narėmis, bus nustatytos Bendrijos lėšų naudojimo atidėjimams ir kapitalo paskirstymui sąlygos. Į susitarimą bus įtrauktos šios sąlygos:

- Bendrijos MTTP veiklos atitiktis reikalavimams. Bendrijos finansuojamas mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtojimas pagal šią Specialiąją programą automatiškai laikomas reikalavimus atitinkančia veikla. Trečiosiose šalyse, kurios nėra asocijuotosios šalys, įsisteigę juridiniai asmenys taip pat atitinka reikalavimus, jei jie dalyvauja Septintosios bendrosios programos netiesioginėje veikloje ir jų išlaidos atitinka Bendrijos finansavimo skyrimo reikalavimus. Gali būti svarstoma ir kitų Europos intereso mokslinių tyrimų infrastruktūrų finansavimo galimybė.

RFPF bus pasiūlyta visoms valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims, siekiant užtikrinti, kad visi juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į jų dydį (įskaitant MVĮ ir mokslinių tyrimų organizacijas, įskaitant universitetus), visose valstybėse narėse galėtų naudotis šia priemone savo veiklai, vykdomai pagal reikalavimus atitinkančius projektus, finansuoti.

Komerčinio pobūdžio inovacinė veikla atitinka RFPF skyrimo reikalavimus tik naudojant EIB nuosavą įnašą.

- Remiantis pagal Sutarties 167 straipsnį priimtu reglamentu dėl dalyvavimo taisyklių, susitarime taip pat bus nustatyta tvarka, kurios laikydamosi Bendrija tinkamai pagrįstais atvejais galės nesutikti, kad EIB naudotų Bendrijos įnašą.
- Finansinės rizikos dalies, kuri bus dengiama iš Bendrijos įnašo, nustatymo taisyklės ir rizikos riba, kurią viršijęs EIB gali naudoti Bendrijos įnašą, bei atitinkamų pajamų pasidalijimo taisyklės.

Bendrijos įnašo, skirto kiekvienai operacijai, dydis priklausys nuo EIB atlikto finansinės rizikos įvertinimo. Bendra atidėjimų ir kapitalo paskirstymo, skirto daugumai RPFPP operacijų, suma turėtų sudaryti 15–25 % šių operacijų nominalios vertės. Bendra atidėjimams ir kapitalo paskirstymui naudojama Bendrijos įnašo suma jokių būdu neviršija 50 % nominalios paskolos ar garantuotos vertės. Atliekant kiekvieną operaciją bus dalijamasi rizika.

- Susitarimai, pagal kuriuos Bendrija stebės EIB skolinimo ir garantijų suteikimo operacijas, susijusias su Bendrijos įnašu, įskaitant EIB finansinių partnerių atliekamas operacijas.

EIB gali naudoti Bendrijos įnašą tik operacijoms, kurios buvo patvirtintos nuo šios Specialiosios programos įsigaliojimo dienos iki 2013 m. gruodžio 31 d.

Apie šio laikotarpio metu už Bendrijos įnašą sukauptas palūkanas ir pajamas EIB kasmet praneša Komisijai, kuri informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 2 dalį jos laikomos RPFPP asignuotomis pajamomis ir įtraukiamos į biudžetą.

Priimdama darbo programą, Komisija gali nuspręsti RPFPP nepanaudotas ir todėl iš EIB susigrąžintas lėšas perskirstyti kitos netiesioginės veiklos, vykdomos pagal šios Specialiosios programos dalį „Mokslinių tyrimų infrastruktūra“, tikslais atlikus Bendrosios programos II priede nurodytą tarpinį įvertinimą. Atliekant tarpinį įvertinimą bus atliktas RPFPP poveikio išorės įvertinimas.

Komisija aktyviai vykdys aktyvų Bendrijos įnašo veiksmingo panaudojimo monitoringą, įskaitant veiksmų sėkmingumo aspektų *ex post* įvertinimus, ir reguliariai teiks pranešimus Programos komitetui. Be to, svarbiausius šios srities įvertinimo rezultatus Komisija įtrauks į metinį mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos pranešimą, kurį jį pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai pagal Sutarties 173 straipsnį.

IV PRIEDAS

NE BENDRIJOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ PROGRAMŲ BENDRAS ĮGYVENDINIMAS

Toliau iliustraciniais tikslais pateikiama viena nacionalinių mokslinių tyrimų programų bendro įgyvendinimo iniciatyva, dėl kurios galėtų būti priimtas atskiras sprendimas, grindžiamas Sutarties 169 straipsniu. Septintosios bendrosios programos įgyvendinimo laikotarpiu gali būti nustatytos ir pasiūlytos kitos iniciatyvos.

Priėmus šį sprendimą, būtų sukurta speciali įgyvendinimo struktūra, organizacinė struktūra ir atitinkamos šios veiklos įgyvendinimo valdymo įstaigos. Pagal II priedą Bendrija iniciatyvai galėtų skirti II priede nurodytos sumos neviršijančią finansinę paramą ir galėtų aktyviai dalyvauti ją įgyvendinant, pasitelkdama šiai veiklai vykdyti tinkamiausias priemones.

EB sutarties 169 straipsnio iniciatyva, susijusi su mokslinius tyrimus vykdančiomis MVĮ

Bus siekiama pradėti ir įgyvendinti bendrą MTTP programą, skirtą mokslinius tyrimus vykdančioms MVĮ, kad būtų sustiprinti jų mokslinių tyrimų ir inovacijų diegimo pajėgumai. Remiantis EUREKA, šia iniciatyva bus skatinami ir remiami tokių MVĮ vykdomi tarpvalstybiniai MTTP projektai. Ši iniciatyva papildo kitą į MVĮ orientuotą veiklą, vykdomą pagal Septintąją bendrąją programą.

Bendrija iniciatyvai skirs finansinę paramą ir dalyvaus ją įgyvendinant, pasitelkdama šiai veiklai vykdyti tinkamiausias priemones.

V PRIEDAS

INFORMACIJA, KURIAŲ TURĖS PATEIKTI KOMISIJA PAGAL 8 STRAIPSNIŲ 4 DALĮ

1. Informacija apie veiksmus, sudarančius sąlygas vykdyti kiekvieno pasiūlymo stebėseną jų įgyvendinimo metu, pirmiausia:
 - pateiktus pasiūlymus,
 - kiekvieno pasiūlymo įvertinimo rezultatus,
 - susitarimus dėl dotacijos,
 - užbaigtus veiksmus.
2. Informacija apie kiekvieno konkurso ir veiksmų įgyvendinimo rezultatus, pirmiausia:
 - kiekvieno konkurso rezultatus,
 - derybų dėl susitarimų dėl dotacijos rezultatus,
 - veiksmų įgyvendinimą, įskaitant mokėjimo datą ir veiksmų rezultatus.
3. Informacija apie programos įgyvendinimą, įskaitant atitinkamą informaciją, susijusią su Bendrąja programa, Specialiąja programa ir kiekviena veiklos rūšimi.

Ši informacija (pirmiausia informacija apie pasiūlymus, jų įvertinimą ir susitarimus dėl dotacijos) turėtų būti pateikta vienodos struktūros elektronine ir apdorotina forma, kuria būtų galima pasinaudoti pasitelkus IT informacijos ir duomenų pateikimo sistemą, kuri sudaro sąlygas analizuoti duomenis.
